

KOLEKTIVNI RAD U DJELATNOSTI OPĆE-
NARODNE OBRANE I DRUŠTVENE SAMOZA-
ŠTITE U SKUPŠTINI ZAJEDNICE OPĆINA
V A R A Ź D I N

Jedan od temeljnih postulata udruživanja u zajednice općina u SR Hrvatskoj, a također i u Zajednici općina Varaždin, vezan je uz zajedničko obavljanje poslova i zadataka iz sfere općenarodne obrane i društvene samozaštite.

Te se djelatnosti organiziraju i pripremaju na jedinstvenim idejnim, društveno-političkim i klasno-socijalnim osnovama. Njihov zajednički cilj je zaštita društva od svih vrsta ugrožavanja, zaštita ustavnog poretka i obrana nezavisnosti, teritorijalnog integriteta i nesvrstane pozicije naše zemlje u svijetu.

Obaveza je društveno-političke zajednice i njezinih delegata, odnosno delegatske skupštine, na čelu s njenim predsjednikom da taj temeljni društveni postulat provodi u život i da, preventivno djelujući, osigurava stalnu budnost i beskompromisnu borbu protiv eventualnih negativnih tendencija koje bi se mogle javiti na tom području.

Da bi se omogućilo Skupštini Zajednice općina i predsjedniku SZO Varaždin korektno izvršavanje svih obveza i zadataka iz oblasti ONO i DSZ, potrebno je postojeći sistem usavršiti i dograditi.

Naročito je potrebna dogradnja s pozicije inicijative druga Tita, koja je vezana uz kolektivni rad, odlučivanje i odgovornost predsjednika skupštine zajednice općina, što bi moglo bitno pridonijeti djelotvornijem radu i boljim rezultatima u obavljanju poslova iz općenarodne obrane i društvene samozaštite.

1. UVODNA RAZMATRANJA

Povijesno gledano, Varaždin je oduvijek bio društveni, kulturni pa i politički centar jednog dijela Hrvatske. Ponekad je taj dio Hrvatske bio veći (npr. 18. stoljeće), a ponekad manji, no značnije Varaždina kao jednog od centralnih gradova u Hrvatskoj odr-

žano je kroz sva burna povijesna zbivanja i aktualno je također u današnje doba. Sada je Varaždin regionalni centar i sje^{dište} Skupštine Zajednice općina koju čine, uz Varaždin, i Čakovec, Ludbreg, Novi Marof te Ivanec.

Zajednice općina, kao samoupravne društveno-političke zajednice u kojima radni ljudi i građani obavljaju funkcije vlasti i samoupravljanja, formirane su stupanjem na snagu Ustava SFRJ i Ustava SRH iz 1974. godine.

Općine se udružuju u zajednice općina radi uskladjivanja i ostvarivanja zajedničkih interesa udruženih općina. Tako se svaka općina u SR Hrvatskoj našla u sastavu određene zajednice općina, odnosno gradske zajednice općina, što se utvrđivalo društvenim dogovorom između općina i Republike.

U zajednicama općina, u skladu s Ustavom, zakonom, društvenim dogovorom i statutima zajednica općina uređuje se niz vrlo značajnih društveno-ekonomskih i političkih pitanja; utvrđuju se prostorni planovi, društveni planovi, vodi se briga o ravnomjernom razvoju udruženih općina i bržem privrednom razvoju manje razvijenih općina. Osim toga obavljaju se poslovi državne i javne sigurnosti i društvene samozaštite, poslovi pravosudja itd. Posebno valja naglasiti da temeljem Ustava SRH zajednice općina uređuju i organiziraju narodnu obranu u skladu sa sistemom općenarodne obrane (čl.184.Ustava SRH).

Kao što možemo vidjeti, poslovi državne i javne sigurnosti i društvene samozaštite jedan su od temeljnih postulata zajedništva udruženih pet općina u Skupštinu zajednice. Mislimo da je nepotrebno isticati kako su to istovremeno i temeljni društveni postulati koji predstavljaju potku zajedništva čitave naše zemlje.

Realizacija poslova i zadataka iz sfere ONO i DSZ može se promatrati s više aspekata, zavisno od poslova i zaduženja pojedinih tijela ili organa. Nas će u ovom radu zanimati djelatnost poslova iz sfere ONO i DSZ koje imade predsjednik Skupštine Zajednice općina, a uz poseban osvrt na sistem kolektivnog rada, odlučivanja i odgovornosti.

2. DJELATNOST PREDsjedNIKA SKUPŠTINE ZAJEDNICE OPĆINA U SISTEMU KOLEKTIVNOG RADA, VEZANA UZ POSLOVE ONO I DSZ

Novi društveno-ekonomski i politički odnosi u našem društvu, temeljeni na samoupravljanju radnih ljudi i građana, uvjetovali su i razvoj procesa podružtvljavanja njegovih obrambenih i sigurnosnih funkcija. Razvoj tih društvenih funkcija definirao je Ustav SFRJ kroz dva osnovna oblika, i to kao općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu.

Ovakvo organiziranje našeg društva za obranu i zaštitu uvjetovano je pored ostalog i objektivnim potrebama sigurnosti i obrane zemlje s obzirom na međunarodnu situaciju, djelovanje vanjskog i unutarnjeg neprijatelja i mogućnosti ugrožavanja ustavnog poretka, nezavisnosti i teritorijalnog integriteta naše zemlje.

Osnovni, zajednički i jedinstveni cilj naše općenarodne obrane i društvene samozaštite jest zaštita društva od svih vrsta ugrožavanja, i to ne samo od svih vrsta nego i sa svih strana, a na očuvanje našeg razvoja samoupravnog socijalističkog društva. Osim toga, cilj našeg obrambenog i zaštitnog organiziranja jest da se spriječi svaka kriza i izvanredna situacija, a ako bi kojim slučajem do nje i došlo, da budemo tako organizirani, osposobljeni i spremni, da ju brzo i uspješno svladamo i eliminiramo. To znači da moramo biti tako organizirani, spremni i obučeni, da možemo djelovati u miru, u izvanrednim situacijama, u okviru raznih pritisaka i specijalnog rata kao i u eventualnim oružanim agresijama na našu zemlju.

Iz ovih ciljeva sasvim jasno proizlaze i zadaci Skupštine Zajednice općina kao društveno-političke zajednice koja je na svom području odgovorna za organiziranje, pripremu i rukovođenje općenarodnom obranom kao i poslovima društvene samozaštite.

U ostvarivanju ONO i DSZ, skupštine zajednice općina u skladu sa svojim ustavnim pravima i dužnostima, na osnovama koncepcije ONO i DSZ:

- organiziraju općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu i osiguravaju njihovo jedinstvo, uskladjeno i uspješno djelovanje,
- utvrđuju planove za obranu i provode pripreme za obranu u skladu s osnovama planova i pripremnih mjera za obranu zemlje i planovima za obranu širih društveno-političkih zajednica,

- osiguravaju razvoj i provode pripreme teritorijalne obrane, civilne zaštite i službe osmatranja, obavještanja i zbu-
njivanja te rukovode njima,
- usmjeravaju i uskladjuju pripreme za obranu udruženih općina
u zajednicu, organizacija udruženog rada, mjesnih zajednica
i drugih samoupravnih organizacija i zajednica u oblasti pri-
vrede i društvenih djelatnosti,
- izvršavaju odredjene zadatke i poslove u vezi priprema i iz-
vršenja mobilizacije vojne obaveze i drugih obaveza prema na-
rodnoj obrani, kao i druge poslove od značenja za ostvariva-
nje ONO i DSZ.

U slučaju neposredne ratne opasnosti i drugih opasnosti za zem-
lju, ili rata, zajednice općina provode naredjene mjere prip-
ravnosti i same poduzimaju druge potrebne mjere radi obrane ze-
mlje i zaštite ustavnog uređenja.

Za vrijeme rata skupštine zajednica općina organiziraju opće-
narodni otpor na svom teritoriju i rukovode njime, u skladu s
planovima i mjerama širih društveno-političkih zajednica te
osiguravaju stalnu mobilizaciju ljudskih i materijalnih izvora
i snaga za obranu i zaštitu zemlje.

Predsjednik SZO iz ovih zadataka, kao komunista, politički ra-
dnik, javni funkcionar, mora prihvatiti svoj dio odgovornosti
za ekonomsku, socijalnu i političku stabilnost odgovarajućih
sredina i društva kao cjeline i za trajno organiziranje, razvoj
i funkcioniranje sistema ONO i DSZ u svim fazama našeg dru-
štveno-ekonomskog i političkog razvoja i u svim situacijama
do kojih bi moglo doći. On mora biti svjestan da će o uspjehu
ili neuspjehu te borbe ovisiti mogućnost pojave raznih pore-
mećaja i kriznih stanja i potreba za angažiranjem snaga i
sredstava represalije i sile kojima društvo raspolaže.

Predsjednik SZO mora u svakoj situaciji, na svakom mjestu, a
napose na sjednicama skupštine voditi stalnu ideološko-poli-
tičku borbu protiv svih tendencija i snaga koje stoje na su-
protnim pozicijama i koje svojom prisutnošću i aktivnošću
sprečavaju, negiraju, kočuju ili na druge načine štetno djelu-
ju i sputavaju ono za što se naše društvo bori i želi da os-
tvari.

Da bi to mogao, predsjednik SZO mora biti potpuno i trajno opredijeljen i orijentiran na idejno-političku i praktičnu borbu za daljnji samoupravni i demokratski razvoj društva, za daljnji razvoj političkog sistema i njegovo djelotvorno funkcioniranje za ekonomsku i socijalnu stabilnost društva, za daljnji razvoj ravnopravnosti naroda i narodnosti i na toj osnovi za jedinstvo jugoslavenske zajednice, za dosljednu politiku nezavisnosti i nesvrstane pozicije zemlje u međunarodnim odnosima i za brže i uspješnije otklanjanje svih slabosti u društvu.

Inicijativa druga Tita da delegatski sistem i daljnji razvoj socijalističke samoupravne demokracije imperativno nalažu da se u svim samoupravnim i državnim organima i delegatskoj skupštini, forumima i organima društveno-političkih organizacija, do kraja primijeni i njeguje kolektivan rad proističe iz suštine političkog sistema socijalističkog samoupravljanja i delegatskog odlučivanja i konkretizacija te stavova XI kongresa SKJ.

Ustavne promjene trebaju značajno doprinijeti:

- ostvarivanju Ustavom utvrdjenih, neotudjivih samoupravnih prava i odgovornosti radnih ljudi i njihovih samoupravnih organizacija i zajednica,
- unapredjivanju metoda i organizacije rada,
- stvaranju uvjeta za svestranije razvijanje i jačanje osobne i kolektivne odgovornosti kako bi svi organi i institucije samoupravnog i političkog sistema odgovorno obavljali svoje funkcije i izvršavali svoje zadatke,
- dosljednijem ostvarivanju načela ograničenja ponovnog izbora, odnosno imenovanja, i potpunije izmjenljivosti kadrova na funkcijama, što treba da doprinese daljnjem podružtvljavanju kadrovske politike, suzbijanju tendencija reproduciranja političkog profesionalizma i pojava uzurpacija samoupravnih prava, samovolje pojedinaca i liderskog ponašanja.

Iako se ustavne promjene odnose na pitanja organizacije i sastava organa te na vrijeme trajanja mandata predsjednika, odnosno predsjedavajućeg, i po opsegu neće biti velike, njihovo je značenje za daljnji razvoj delegatskog sistema od izuzetne važnosti, jer je u sklopu društvenih aktivnosti na unapredjenju kolektivnog rada, odlučivanja i odgovornosti u političkom sistemu socijalističkog samoupravljanja potrebno raditi na ostvarivanju pretpostavki koje omogućuju što dosljednije ostvarivanje tih principa.

Ako se dosljedno provodi u život inicijativa druga Tita o kolektivnom radu, odlučivanju i odgovornosti, ako se ima u vidu sve do sada iznijeto o ulozi i zadacima kao i obavezama predsjednika SZO u ONO i DSZ, a što proizlazi iz Ustava i zakona, onda izbor predsjednika SZO u smislu novih ustavnih rješenja postaje vrlo značajan i odgovoran zadatak delegatskih skupština.

S obzirom na djelatnost predsjednika SZO u oblasti ONO i DSZ ovi prijedlozi u praksi bit će bremeniti izvjesnim teškoćama.

Prvi problem bit će problem kontinuiteta u angažiranju predsjednika SZO na permanentnom praćenju, organiziranju i daljnjoj izgradnji sistema ONO i DSZ, što predstavlja jedan od najznačajnijih zadataka svih nosilaca i subjekata sistema ONO i DSZ.

Drugi problem bit će problem kadrova koji će biti birani za predsjednike skupština zajednica općina samo za jednu godinu. Bit će slučajeva da će na takve funkcije biti izabrani vrlo dobri stručni i moralno-politički podobni ljudi, ali s premalo dispozicije i osobnog afiniteta za poslove ONO i DSZ sa stanovišta njihovih ovlaštenja, prava i obaveza u realizaciji sistema ONO i DSZ.

Treće, može se pretpostaviti da će predsjednici SZO biti prisiljeni da se sve više oslanjaju na kreacije i akte sekretarijata narodne obrane, štabova teritorijalne obrane i civilne zaštite.

Svi ovi problemi postat će još složeniji u slučaju rata ili neposredne ratne opasnosti kad predsjedništvo skupštine i predsjednik dobivaju i druga ovlaštenja, prava i obaveze (misli se na sam početak ovih stanja).

Svi ovi problemi mogli bi se znatno ublažiti, a možda u cijelosti i prevladati, dosljednom primjenom principa u vodjenju kadrovske politike proklamirane dokumentima SKJ i SKH. Jedan od kriterija za izbor na javnu funkciju trebao bi biti i poznavanje osnova koncepcije doktrine i sistema ONO i DSZ, naročito kad se radi o predsjednicima skupština, jer s naslova te funkcije proizlaze ogromna prava i obaveze u odnosu na ONO i DSZ.

Osim poznavanja osnova naše koncepcije ONO i DSZ kandidat za predsjednika skupštine zajednice općina trebao bi biti informiran o stanju i zadacima u oblasti ONO i DSZ dotične, a i šire, društveno-političke zajednice, i to u momentu uvođenja u dužnost.

Ako je u tom trenutku poznavanje sistema ONO i DSZ potpuno, onda je ostvaren jedan od bitnih uvjeta za kontinuitet u angažiranju predsjednika SZO na praćenju, organiziranju i daljnjoj izgradnji sistema ONO i DSZ.

Bit će naročito potrebno posvetiti punu pažnju prvim izborima u duhu novih ustavnih rješenja. Možda bi jedno od rješenja, sa stanovišta uloge i zadataka predsjednika SZ u oblasti ONO i DSZ, bilo i slijedeće:

Predsjednik nakon isteka jednogodišnjeg mandata ostaje i dalje član skupštine kako bi taj "prvi" predsjednik i dalje ostao odgovoran za poslove ONO i DSZ sve do isteka mandata od četiri godine, ali s odredjenom odgovornošću za obavljanje tih poslova skupštini u cjelini. Taj bi predsjednik mogao biti i predviđen za predsjednika skupštine i predsjedništva za slučaj rata. On bi kontinuirano radio na poslovima ONO i DSZ za vrijeme od četiri godine i bio bi svakodnevna spona skupštine i predsjedništva sa štabom teritorijalne obrane SZ i drugim organima i zajednicama.

Ovom prijedlogu može se odmah staviti prigovor da bi takav način rada mogao ograničavati predsjednika u vršenju njegove funkcije.

Medjutim, ovdje se ne misli na "resorsko" praćenje ONO i DSZ, a niti pak na mogućnost donošenja nekih vlastitih odluka tog člana predsjedništva.

Ovdje se isključivo misli na odnos koji proizlazi iz konstatacije iznijete u referatu na X sjednici CK SKH: "Kolektivno rukovodstvo, a time i pojedini član trebaju odgovarati za cjelinu politike u okviru nadležnosti tog organa, a pojedinci trebaju preuzeti najdirektniju odgovornost za konkretne zadatke i praktične akcije. Samo na toj osnovi može se utvrditi i odgovornost i doprinos pojedinog člana ne samo izgradnji stavova već i njihovom ostvarivanju, što je još značajnije". *)

*) Iz referata B. Puharića na X sjednici CK SKH.

Jedan od vrlo značajnih zadataka predsjednika SZO jest horizontalna i vertikalna koordinacija u poslovima ONO i DSZ. Predsjednik je dužan neprestano koordinirati i uskladjivati plan obrane zajednice općina s planom obrane susjednih zajednica općina i Republike. I sada su o tome brinuli uglavnom rukovodioci organa štaba teritorijalne obrane jer se predsjednici uz ostale obaveze nisu mogli angažirati na tim poslovima, iako i to proizlazi iz Ustava i zakona. Postoji stoga mogućnost da će u jednogodišnjem mandatu za ovu koordinaciju (vertikalnu i horizontalnu) biti još manje mogućnosti.

Ovi i mnogi drugi razlozi nametnut će potrebu da se u predsjedništvu skupštine zajednice općina kao "kolektivnom predsjedniku" izvrši podjela rada i odgovornosti, a jedno od društveno-politički najodgovornijih područja bit će oblast ONO i DSZ. Osnove razvijanja i jačanja društvene samozaštite kao samoupravne funkcije udruženih proizvođača i građana i zaštite našeg socijalističkog samoupravnog društva, njegovih vitalnih vrijednosti i tekovina, utkane su u klasnu suštinu socijalističkih samoupravnih odnosa zasnovanih na društvenoj svojini, vlasti i samoupravljanju radničke klase i svih radnih ljudi, a utvrđene Ustavom SFRJ, ustavima socijalističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina, odlukama i stavovima X i XI kongresa SKJ.

Upravo zbog toga ONO i DSZ ne može se svesti samo na mjere suprotstavljanja neprijatelju, niti se njeni nosioci mogu svoditi na posebne organe i specijalizirane službe. To nije nikakav dodatni posao predsjednika SZO koji bi umjesto njega mogla obavljati stručna služba sekretarijata narodne obrane ili štab teritorijalne obrane, već je to jedna od najodgovornijih obaveza skupštine zajednica općina, predsjedništva SZO i predsjednika osobno.

Osnovni smisao predsjednikove aktivnosti na ovom području morao bi se svesti na to da predsjednik SZO, u skladu s razvitkom socijalističkih samoupravnih odnosa, kao njihov izraz i instrument zaštite, neprestano jača ulogu svih društvenih činilaca i razvija njihovu odgovornost za zaštitu ustavnog poretka zasnovanog na društvenoj svojini, na vlasti i samoupravljanju radničke klase, na bratstvu i ravnopravnosti svih naših naroda i narodnosti i na toj osnovi on jača i razvija naše socijalističko zajedništvo, našu nezavisnu i nesvrstanu poziciju u svijetu, našu koncepciju ONO i DSZ. Time su određeni predmet i sadržaj društvene samozaštite i način obavljanja poslova ONO i DSZ. Ovi se poslovi obavljaju konstantno iz dana u dan, iz mjeseca u mjesec,

iz godine u godinu, obavljaju se kroz rad i uz rad kao dio svakodnevnih aktivnosti radnih ljudi i građana. To je dakle dio svakodnevnih radnih i društvenih i političkih obaveza predsjednika SZO i SZO u cjelini. U sistemu kolektivnog rada, odlučivanja i odgovornosti ovaj aspekt bi prilikom izbora predsjednika SZO s jednogodišnjim mandatom trebao biti apsolutno prisutan. Samo izborom "pravog čovjeka na pravo mjesto" moći će se i u oblasti ONO i DSZ voditi borba protiv svih oblika kršenja zakona općih akata i odluka samoupravnih organa, protiv liberalnog odnosa prema negativnim društvenim pojavama, birokratske samovolje, privilegija i monopola pojedinaca, ili grupa u odlučivanju kao i protiv svih drugih pojava kojima se narušavaju samoupravna prava i samoupravni odnosi.

S tog stanovišta i ONO i DSZ su neotudjiva samoupravna prava i obaveze svih naših radnih ljudi i građana, pa je dužnost predsjednika SZO da sudjelujući u kreiranju i donošenju odluka iz oblasti ONO i DSZ učini krajnje napore da se takve negativne pojave sankcioniraju.

3. ZAKLJUČNE MISLI I PRIJEDLOZI

Općenarodna obrana i društvena samozaštita organiziraju se i pripremaju na jedinstvenim idejnim, društveno-političkim i klasno socijalnim osnovama. Njihov zajednički cilj je zaštita društva od svih vrsta ugrožavanja, zaštita ustavnog poretka i obrana nezavisnosti, teritorijalnog integriteta i nesvrstane pozicije naše zemlje u svijetu.

Naš društveno-ekonomski i politički sistem omogućava nam da koristeći sve njegove prednosti u odnosu na ostale sisteme u svijetu (društvena svijest, samoupravni odnosi, političko jedinstvo i materijalne snage društva) i dalje radimo na usavršavanju postojećih i pronalaženju novih rješenja obrambenog i samozaštitnog organiziranja društva, naročito kad je riječ o društvenoj preventivi u oblasti ONO i DSZ. Iako i postojeći nivo organiziranosti i pripremljenosti ONO i DSZ već sam po sebi preventivno djeluje, međutim mi to moramo i dalje razvijati i u toj svojoj preventivnoj funkciji neprekidno jačati. To se odnosi na sve nosioce i subjekte ONO i DSZ, a naročito na OUR-e i društveno-političke zajednice. Po sadašnjim ustavnim i zakonskim rješenjima neposredno rukovodjenje općenarodnom obranom i društvenom samozaštitom u nadležnosti je

najviših izbornih tijela i organa društveno-političkih zajednica te organa samoupravljanja u samoupravnim organizacijama i zajednicama.

"Odgovornost izvršnih, odnosno upravnih organa delegatskoj skupštini sasvim jasno je opredijeljena u našem Ustavu. Međutim, konkretniji odnosi tih organa prema delegatskim skupštinama i prema samoupravnoj demokratskoj strukturi našeg društva uopće nisu razradjeni u Ustavu. A promjene koje su nastale u našem društvu očigledno su takve da zahtijevaju i određene promjene u tim odnosima".

"S tim u vezi istovremeno moramo sagledati tendenciju jačanja političke snage državnog aparata, tj. problem opasnosti od birokratizovanja našeg političkog sistema, koja je u sadašnjoj strukturi našeg društva i u strukturi savremenog društva uopšte stalno prisutan faktor i kao takva ostaće još dugo. Kao što svi znamo, ta tendencija je najveća opasnost za razvoj socijalističkog društva, a pogotovo društva na putu socijalističkog samoupravljanja. O toj opasnosti treba voditi računa pogotovo sada kada se stiče utisak da je u posljednje vreme - pre svega zbog nedogradjenosti delegatskog i političkog sistema uopšte - ponovo u porastu politička snaga upravnog aparata". *)

Iz ovih misli druga Edvarda Kardelja jasno proizlazi obaveza delegatske skupštine na čelu s njenim predsjednikom da se beskompromisno bori protiv svih ovih negativnih tendencija, pogotovo zbog obaveza predsjednika i skupštine u odnosu na poslove ONO i DSZ, u kojim poslovima bi ove negativne tendencije imale šire društvene posljedice.

Da bi se omogućilo skupštini zajednice općina i predsjedniku SZO izvršavanje svih obaveza i zadataka iz oblasti ONO i DSZ, bilo bi potrebno da se postojeći sistem usavrši i dogradi s nešto konkretnijim i preciznijim ustavnim i zakonskim reguliranjem pitanja, kao što su:

1. precizno definiranje prava, nadležnosti i odgovornosti svakog tijela i organa u sistemu općenarodne obrane i društvene samozaštite,

*) *Edvard Kardelj: "Pravci razvoja političkog sistema socijalističkog samoupravljanja", str. 162 i 164.*

2. zakonskim i drugim samoupravnim općim aktima trebala bi se sankcionirati nedosljednost u ostvarivanju utvrđenih prava, nadležnosti i odgovornosti; to znači da bi se trebalo utvrditi provodjenje utvrđenih postupaka ako neko tijelo ili organ ne ostvaruje svoja prava, nadležnosti i odgovornosti iz oblasti ONO i DSZ,
3. osigurati takav kadrovski sastav tijela i organa da mogu kvalitetno i dosljedno ostvarivati utvrđena prava, nadležnosti i odgovornosti.

Sistem kolektivnog rada, odlučivanja i odgovornosti omogućit će da veći broj najsposobnijih društveno-političkih i stručnih kadrova bude izabran na najodgovornije društvene funkcije, stvorit će se veći fondiskusnih društvenih radnika i aktivista od kojih će se formirati odgovarajući sastavi tijela i organa koji su najodgovorniji za poslove ONO i DSZ.

Isto tako novim Zakonom o općenarodnoj obrani bit će jasnije i konkretnije uredjen sistem rukovodjenja i komandiranja općenarodnom obranom i društvenom samozaštitom, a posebno će jasne biti odredbe o ulozi, zadacima i funkciji komiteta za općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu, što dosadašnjim ustavima i zakonima nije bilo regulirano.

Kada je riječ o predsjedniku skupštine zajednice općina, njegovoj ulozi, zadacima i obavezama u ONO i DSZ, onda je sasvim sigurno da će i u vršenju te funkcije vjerojatno doći do odredjenih promjena. One bi se mogle svesti na slijedeće:

-Predsjednik SZO s jednogodišnjim mandatom neće biti u stanju da, vršeći funkciju predsjednika SZO, predsjednika predsjedništva SZO, predsjednika savjeta narodne obrane, člana komiteta za ONO i DSZ s odredjenim odnosom i obavezama prema štabu teritorijalne obrane i sekretarijatu narodne obrane, sve ove obaveze izvrši na zadovoljavajući način i s dobrim rezultatima.

Bit će potrebno preispitati sastav svih organa i tijela čiji je predsjednik član s obzirom na funkciju, i osloboditi ga članstva u nekim od tih organa i tijela, a pojedine od tih obaveza će preuzeti drugi članovi predsjedništva u sistemu kolektivnog rada, odlučivanja i odgovornosti. Predsjednik SZO najvjerojatnije će i dalje ostati predsjednik savjeta za narodnu obranu i član komiteta za ONO i DSZ.

-U vodjenju kadrovske politike, prilikom isticanja kandidata za predsjednika SZO bilo bi potrebno da kandidat uz idejno-političke, obrazovne i stručne kvalitete, poznaje i osnove sistema općenarodne obrane i društvene samozaštite. Kako to kao kriterij nikada nije posebno isticano, a vjerojatno neće ni biti, to bi bilo neophodno potrebno da novoizabrani predsjednici skupština zajednica općina neke teoretske osnove iz sistema ONO i DSZ steknu putem jednomjesečnog seminara, još prije uvođenja u dužnost. Pored toga oni bi morali upoznati i sistem ONO i DSZ u svojoj društveno-političkoj zajednici.

Uz ovu dogradnju za oblast ONO i DSZ bilo bi uputno da se s obzirom na ogromne obaveze SZO u oblasti ONO i DSZ za funkciju predsjednika predlažu relativno mlađe osobe, kompletne ličnosti, obrazovane, kreativne i potpuno opredijeljene na samoupravni socijalizam.

-Štabove teritorijalne obrane i sekretarijate narodne obrane trebali bismo ekipirati stručnim kadrovima koji bi organizirano i smišljeno djelovali u suradnji s predsjednikom SZO i skupštinom u cjelini, na zajedničkom zadatku daljnjeg razvoja i unapređivanja sistema ONO i DSZ.

Uz pretpostavku da će se ova pitanja uspješno rješavati kroz našu samoupravnu praksu, predsjednici SZO će svoje zadatke i položaj u sistemu ONO i DSZ moći usmjeriti k cilju da općenarodna obrana i društvena samozaštita u miru budu u funkciji zaštite političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, nezavisnosti i integriteta naše zemlje, a u ratu, ako do njega dodje, u funkciji obrane naše zemlje od svih vidova agresije.

Ovi prijedlozi, iako se posebno odnose na Skupštinu Zajednice općina Varaždin, mogli bi po našem mišljenju biti primjenljivi model i na ostale skupštine zajednica općina u našoj Republici, pa i šire. Naravno, pri tome treba uvažavati određene specifičnosti koje se objektivno javljaju i o kojima svakako valja povesti računa.

Primljeno: 1981-11-15

Beloša I. Die kollektive Arbeit in der Tätigkeit der Allgemeinen Volksverteidigung und des Gesellschaftlichen Selbstschutzes in der Versammlung der Gemeindegemeinschaft Varaždin

ZUSAMMENFASSUNG

Die Gemeindegemeinschaften, als selbstverwaltende gesellschaftlich-politische Gemeinschaften, in denen die Werktätigen und Bürger die Funktionen der Macht und der Selbstverwaltung ausüben, wurden mit der Verfassung SFRJ und der Verfassung SRH aus dem Jahr 1974 gebildet.

Eine der Grundlagen der Assoziierung in die Gemeindegemeinschaft in der SR Kroatien, und auch in der Gemeindegemeinschaft Varaždin ist an die gemeinsame Ausübung der Tätigkeiten aus der Sphäre der Allgemeinen Volksverteidigung und des Gesellschaftlichen Selbstschutzes gebunden.

Die Allgemeine Volksverteidigung und der Gesellschaftliche Selbstschutz werden an den einheitlichen ideologischen, gesellschaftlich-politischen und klassen-sozialen Grundlagen organisiert und vorbereitet. Ihr gemeinsames Ziel ist der Schutz der Gesellschaft vor allen Bedrohungsarten; der Schutz der Verfassungsordnung und die Verteidigung der Unabhängigkeit, der territorialen Integrität und der Position der Nichtpaktgebundenheit unseres Landes in der Welt.

Es ist eine Pflicht der Gesellschaftlich-politischen Gemeinschaften und ihrer Delegierten (bzw. der Delegiertenversammlung), an der Spitze mit einem Vorsitzenden, dieses grundsätzliche Postulat zu verwirklichen und präventiv wirkend die ständige Wachsamkeit und den kompromisslosen Kampf gegen eventuelle negative Tendenzen zu versichern, die auf diesem Gebiet erscheinen könnten. Damit der Gemeindegemeinschaft und dem Vorsitzenden der Gemeindegemeinschaft diese korrekte Ausführung aller Pflichten und Aufgaben auf dem Gebiet der Allgemeinen Volksverteidigung und des Gesellschaftlichen Selbstschutzes ermöglicht wird, sollte man dieses bestehende System verfullkommen und anbauen. Besonders ist der Ausbau von der Position der Initiative des Genossen Tito notwendig, die an die kollektive Arbeit, Entscheidung und die Verantwortlichkeit des Vorsitzenden der Versammlung der Gemeindegemeinschaft gebunden ist, was wesentlich der wirksamen Arbeit und den besseren Ergebnissen in der Arbeitsausführung aus der Tätigkeit der Allgemeinen Volksverteidigung und des Gesellschaftlichen Selbstschutzes beitragen könnte.

(Prijevod: Zdravka Divjak)